

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20270 - Art del Segle XX
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	D
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	20270 - Art del Segle XX
Crèdits	2,4 de presencials (60 hores) 3,6 de no presencials (90 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 2S (Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Mària Magdalena Brotons Capó magdalena.brotons@uib.eu	15:00h	17:00h	Dilluns	22/09/2014	30/01/2015	AD04
	17:00h	19:00h	Dimarts	09/02/2015	29/05/2015	AD04
Francisca Lladó Pol francisca.llado@uib.es	17:00h	18:00h	Dijous	22/09/2014	06/02/2015	Despatx AD 03
	16:00h	17:00h	Dijous	09/02/2015	29/06/2015	Despatx AD 03

Contextualització

L'assignatura Art del Segle XX correspon al mòdul de Coneixements de la Història de l'Art Universal entès com a procés complex, obert i discontinu a partir de la compartimentació del temps històric en unitats construïdes per èpoques de diferent duració. Partint d'aquesta consideració, resulta fonamental la coordinació amb altres assignatures com Art del Segle XIX, Història de l'Urbanisme, Art Modern i Contemporani a Llatinoamèrica, Art a partir de 1960, Art i Noves tecnologies etc.

Els continguts d'aquesta assignatura s'han organitzat a partir de blocs i temes, fet que permet estructurar l'assignatura en base a l'explicació dels nexos i punts d'enllaç que es donen entre els diversos temes, a la vegada que permet organitzar grans etapes en el desenvolupament artístic i cultural del segle XX.

Respecte als continguts específics de l'art espanyol del segle XX, s'ha optat per introduir-los als blocs i temes corresponents i no explicar-los per separat, per considerar que la guia docent, i especialment l'apartat de continguts han de ser una eina d'ajuda i la integració de conceptes hi contribueix.

L'interès d'aquesta assignatura radica especialment en la seva contemporaneïtat, ja que sovint l'espectador actual es troba desorientat davant opcions que van des de les relectures dels clàssics fins a obres cada vegada més hermètiques, fet que ens permet afirmar que l'art contemporani és complex ja que els canons tradicionals no resulten vàlids per entendre l'art del segle XXI. L'estudi de l'art del Segle XX, ofereix, sense cap dubte algunes de les claus per la correcta comprensió.

Requisits

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20270 - Art del Segle XX
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	D
Idioma	Català

Competències

L'assignatura Art del Segle XX té el propòsit de contribuir a l'adquisició de les competències que s'indiquen a continuació, les quals formen part del conjunt de competències establertes en el pla d'estudis.

Específiques

- * CE- 6 Coneixement sistemàtic i integrat del fet artístic: diferents llenguatges (arquitectura i urbanisme, escultura, pintura, fotografia, cinema, música, arts decoratives i sumptuàries), procediments i tècniques de la producció artística al llarg de la història. Teoria i pensament estètic..
- * CE1- Consciència crítica de les coordenades espai-temporals (diacronia i sincronia) i dels límits i interrelacions geogràfiques i culturals de la Història de l'Art..
- * CE-2 Competències fonamentals. Visió diacrònica general de la Història de l'Art Universal..

Genèriques

- * CB-3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants de l'àrea d'estudi, per emetre judicis que incloquin una reflexió sobre temes rellevants d'indole social, científica i ètica..
- * CB-4 Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat i no especialitzat..
- * CB-6 Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

A partir de les competències abans esmentades, a continuació es desenvolupen els blocs i temes que seran treballats per l'alumnat.

Continguts temàtics

BLOC 1. L'ÈPOCA DE LES AVANTGUARDES HISTÒRIQUES

- 1-1 El naixement de les avantguardes històriques: àrees de creació i qüestions ideològiques. Influències polítiques, socials i tecnològiques. La idea d'art total i la confluència de les arts. La valoració del primitivisme.
- 1-2 Les primeres avantguardes: Fauvisme i Expressionisme germànic.
- 1-3 La La revolució cubista i el naixement d'un nou llenguatge.
- 1-4 Futurisme i Pintura Metafísica.
- 1-5 Avantguardes russes i De Stijl.
- 1-6 Dadà i Surrealisme

BLOC 2. DIVERSIFICACIÓ DE LES AVANTGUARDES

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20270 - Art del Segle XX
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	D
Idioma	Català

2-1 La situació de Paris entre 1920 i 1940. L'Escola de Paris, Matisse post fauve i Picasso post cubista.

2-2 Els Realismes alemanys.

2-3 L'art espanyol entre 1900 i 1939.

2-4 Pintura i escultura als EEUU,

BLOC 3. L'ARQUITECTURA MODERNA

3-1 Els orígens de l'Arquitectura Moderna: el prerracionalisme.

3-2 La Bauhaus: arquitectura, disseny i decoració.

3-3 Els Grans Mestres del Moviment Modern: Gropius, Mies van der Rohe, Le Corbusier i Wright.

3-4 Consolidació i crisi del Moviment Modern.

BLOC 4. EL PANORAMA ARTÍSTIC DESPRÈS DE LA SEGONA GUERRA MUNDIAL

4-1 Introducció general al panorama artístic posterior a 1945.

4-2 L'Expressionisme abstracte i l'informalisme.

4-3 L'abstracció postpictòrica i els corrents normatius: Op Art i Cinètic.

4-4 Neodada, Pop Art i Realismes.

4-5 El minimalisme

4-6 L'art conceptual i tendències no objectuals.

4-7 Tendències postmodernes i postavanguardistes

Metodologia docent

En aquest punt es presenten les activitats de treball presencial i no presencial previstes per a l'assignatura amb la finalitat de poder desenvolupar i avaluar les competències esmentades a l'apartat específic de la guia docent.

Amb la finalitat d'afavorir el treball autònom, l'assignatura comptarà amb el suport de Campus Entens, així l'alumnat tindrà en línia i al seu abast el material proposat per la professora, així com una fluida comunicació, tant amb ella com amb els seus companys.

Volum de treball

A començament del semestre hi haurà a disposició de l'alumnat el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIB digital i de Campus Extens. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació i de les pràctiques.

Activitats de treball presencial

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20270 - Art del Segle XX
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	D
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu, la professora establirà els grans fonaments teòrics de l'assignatura. A principi de cada bloc, es presentarà un guió aclaratori, així com la bibliografia específica, per tal que l'alumnat pugui ampliar la informació rebuda i preparar els continuts de forma autònoma	52
Classes pràctiques	Lectures	Grup gran (G)	Comentari de textos; els quals seran de dos tipus, fonts i bibliogràfics. En el cas dels comentaris bibliogràfics, s'haurà de presentar un guió raonat.	4
Avaluació	Proves escrites	Grup gran (G)	Seguint el procés d'aprenentatge, pel que fa específicament al saber analitzar obres de l'època objecte d'estudi. Les proves consistiran en el comentari d'imatges i textos i la resposta d'una pregunta de relació de continguts.	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Lectures	L'alumnat haurà de preparar les lectures, fent un comentari acurat de les mateixes. S'haurà de presentar un guió raonat.	10
Estudi i treball autònom individual	Preparació de temes	Amb la finalitat d'afavorir l'aprenentatge autònom, l'alumnat haurà de preparar alguns temes inclosos a la guia docent.	10
Estudi i treball autònom individual	Preparació i estudi del temari	Preparació i estudi del temari, tant dels continguts teòrics com dels pràctics, amb la finalitat d'aconseguir les competències previstes.	60
Estudi i treball autònom individual	Resolució de temes al forum	Es presentaran diverses activitats al forum, les quals s'hauran de contestar en els terminis establerts. Es tracta d'anàlisi d'imatges complementàries a les exposades a classe.	10

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Tant a les proves escrites, lectures i treballs es considerarà especialment l'exactitud en les cronologies i localització geogràfica. Les errades greus baixaran la nota.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20270 - Art del Segle XX
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	D
Idioma	Català

Lectures

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Comentari de textos; els quals seran de dos tipus, fonts i bibliogràfics. En el cas dels comentaris bibliogràfics, s'haurà de presentar un guió raonat.
Criteris d'avaluació	Es valorarà la capacitat de comprensió, capacitat de síntesi i conclusions.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Proves escrites

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Seguint el procés d'aprenentatge, pel que fa específicament al saber analitzar obres de l'època objecte d'estudi. Les proves consistiran en el comentari d'imatges i textos i la resposta d'una pregunta de relació de continguts.
Criteris d'avaluació	Es valorarà la capacitat analítica, la relació entre els continguts, la formulació adequada i ordenada dels temes estudiants. igualment es contemplarà la correcció ortogràfica i sintàctica. Pel que fa al comentari de les imatges, es contemplarà la identificació i el comentari formal i estilístic, utilitzant en tots els casos el vocabulari adequat.

Percentatge de la qualificació final: 50%

Preparació de temes

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Amb la finalitat d'afavorir l'aprenentatge autònom, l'alumnat haurà de preparar alguns temes inclosos a la guia docent.
Criteris d'avaluació	Es triarà un tema a principi de curs, sobre el qual s'haurà de presentar un mapa conceptual, considerant les característiques generals a nivell internacional i les particulars de moviment triat.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Resolució de temes al forum

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves de resposta breu (no recuperable)
Descripció	Es presentaran diverses activitats al forum, les quals s'hauran de contestar en els terminis establerts. Es tracta d'anàlisi d'imatges complementàries a les exposades a classe.
Criteris d'avaluació	Es tindrà en compte la bibliografia consultada, la utilització del vocabulari adequat i la capacitat de síntesi

Percentatge de la qualificació final: 10%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Al principi de cada bloc temàtic, la professora donarà un llistat específic de la bibliografia així com de les fonts més adequades.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20270 - Art del Segle XX
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	D
Idioma	Català

Bibliografia bàsica

- DE MICHELI, Mario, *Las vanguardias artísticas del siglo XX*, Madrid, Alianza, 1985.
 GOMPERTZ, Will, *¿Qué estás mirando? 150 años de arte moderno*, Madrid, Taurus, 2013.
 VV.AA. *El Surrealismo y sus imágenes*, Madrid, Instituto de Cultura. Fundación Mapfre, 2002.
 VV.AA., *Capitales del Arte Moderno*, Madrid, Instituto de Cultura. Fundación Mapfre, 2007.
 YVARS, J.F., *El siglo del collage. Una apreciación radical*, Barcelona, Elba, 2012.

Bibliografia complementària

- ARGAN, Giulio Carlo, *El arte moderno. Del iluminismo a los movimientos contemporáneos*, Madrid, Akal, 1991.
 BARAÑANO, G.C., *El arte moderno*, Madrid, Akal, 1977.
 BARASCH, *Teorías del Arte*, Madrid, Alianza, 1991.
 BOCOLA, Sandro, *El arte de la modernidad*, Barcelona, Serbal, 1999.
 BOZAL, Valeriano, *Los diez primeros años. 1900-1910, los orígenes del arte contemporáneo*, Madrid, Visor, 1991.
 BOZAL, Valeriano (ed.), *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*, 2 vol, Madrid, La Balsa de la Medusa, 1996.
 BRIHUEGA, Jaime, *Las vanguardias artísticas en España. 1099-1936*, Madrid, Istmo, 1981.
 BÜGER, Peter, *Teoría de la Vanguardia*, Barcelona, Península, 1997.
 CALVO SERRALLER, Francisco, *Enciclopedia del Arte español del siglo XX*, Madrid, Mondadori, 1991-1992.
 CALVO SERRALLER, Francisco, *La senda extraviada del arte. Ensayos sobre lo excéntrico en las vanguardias*, Madrid, Mondadori, 1992.
 CALVO SERRALLER, Francisco, *El Arte Contemporáneo*, Madrid, Taurus, 2001.
 CHIPPE, H.B., *Teorías del arte contemporáneo. Fuentes artísticas y opiniones críticas*, Madrid, Akal, 1995.
 COLLINS, Peter, *Los ideales de la arquitectura moderna. Su evolución (1750-1950)*, Barcelona, Gustavo Gili, 1970.
 COMBALIA, Victoria et al., *El descédito de las vanguardias*, Barcelona, Blume, 1980.
 DAL CO, Francesco, *Dilucidaciones: modernidad y arquitectura*, Barcelona, Paidós, 1990.
 DANTO, A.C., *Después del fin del arte. El arte contemporáneo y el linde de la historia*, Barcelona, Paidós, 1999.
 DÍAZ, Julián, *Políticas, poéticas y prácticas artísticas. Apuntes para una Historia del Arte*, Madrid, Los libros de la catarata, 2009.
 GUASCH, Anna Maria, *El arte último del siglo XX. Del posminimalismo a lo multicultural*, Madrid, Alianza, 2000.
 HARRISON, Charles et al., *Primitivismo, Cubismo y Abstracción. Los primeros años del siglo XX*, Madrid, Akal, 1998.
 HUGUES, R., *El impacto de lo nuevo. El arte en el siglo XX*, Barcelona, Círculo de Lectores, 2000.
 HOFMANN, Werner, *Los fundamentos del arte moderno. Una introducción a sus formas simbólicas*, Barcelona, Península, 1995.
 JENCKS, Charles, *El lenguaje de la arquitectura posmoderna*, Barcelona, Gustavo Gili, 1981.
 JULIUS, Anthony, *Transgresiones. El arte como provocación*, Barcelona, Destino, 2002.
 KRAUSS, Rosalind, *El inconsciente óptico*, Madrid, Tecnos, 1997.
 MADRIGAL PASCUAL, Arturo Angel, *Arte y compromiso. España 1917-1936*, Madrid, Fund. A. Lorenzo, Madrid, 2002.
 MIDDLETON, Robin y WATKIN, David, *Arquitectura moderna*, Madrid, Aguilar, 1979.
 MARCHAN FIZ, S., *Del arte objetual al arte del concepto. Epílogo sobre la sensibilidad "postmoderna"*, Madrid, Akal, 1986.
 MUNTAÑOLA, Josep, *Poética y arquitectura. Una lectura postmoderna*, Madrid, Anagrama, 1980.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20270 - Art del Segle XX
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	D
Idioma	Català

RAMÍREZ, Juan Antonio, *Arte y arquitectura en la época del capitalismo triunfante*, Madrid, la Balsa de la Medusa, 1992.

RAMÍREZ, Juan Antonio (dir.), *Historia del Arte 4, El mundo contemporáneo*, Madrid, Alianza, 1997.

RAMÍREZ, Juan Antonio, *Duchamp. El amor y la muerte, incluso*, Madrid, Siruela, 2000.

RAMÍREZ, Juan Antonio, *Dalí: lo crudo y lo podrido*, Madrid, La Balsa de la Medusa, 2002.

PÉREZ ROJAS, J. y GARCÍA CASTELLÓN, M., *El Siglo XX. Persistencias y rupturas*, Madrid, Sílex, 1994.

PICÓ, Josep (Compilación), *Modernidad y postmodernidad*, Madrid, Alianza, 1988.

SCHAPIRO, Meyer, *El arte moderno, Madrid*, Alianza, 1988 (1968)

SIRO BABORSKY, Matteo, *Siglo XX. Arquitectura*, Madrid, Selecta, 2001.

STANGOS, N., *Conceptos de arte moderno*, Madrid, Alianza Forma, 1986.

SUBIRATS, Eduardo, *Linterna mágica. Vanguardia, media y Cultura Tardomoderna*, Madrid, Siruela, 1997.

WALLIS, Brian (ed.), *Arte después de la modernidad*, Madrid, Akal, 2001.

WOOD, paul et alt., *La modernidad a debate. El arte desde los cuarenta*, Madrid, Akal, 1999.

VV.AA., *El ojo del huracán*, Córdoba, Fundación Provincial de artes Plásticas "Rafael Boti", 2008.

